

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Evaluatie Wijkleerbedrijf Daalhof

DATUM
15 december 2016
Verz.: 16-12-2016

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
BAHEM (Bianca) Vaessen

TELEFOONNUMMER
043 350 4104

ONZE REFERENTIE
2016.41558

E-MAILADRES
bianca.vaessen@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Het Wijkleerbedrijf Maastricht-Daalhof is een samenwerkingsverband tussen Mosae Zorggroep, Levantogroep, Radar, ROC Leeuwenborgh, Zorgtechniek Limburg, Calbris Advies en de gemeente Maastricht. Het wijkleerbedrijf werkt vanuit een fysieke plek in Daalhof waarbij werkzoekenden en MBO-deelnemers van ROC Leeuwenborgh samen met cliënten van Levanto en Radar zich inzetten voor wijkbewoners. Dit doen zij door het vervullen van informele hulp- en ondersteuningsvragen.

Naast het feit dat het Wijkleerbedrijf de deelnemers helpt bij het verkrijgen van een startkwalificatie, heeft het Wijkleerbedrijf een belangrijke, structurele bijdrage daar waar de mantelzorg en inzet van vrijwilligers niet toereikend zijn. Dit geeft mensen écht de mogelijkheid langer zelfstandig thuis te blijven wonen. Ook dringen de deelnemers door hun inzet de eenzaamheid van mensen in de wijk Daalhof terug.

Vooraf waren een aantal doelstellingen geformuleerd. Een daarvan was dat er 1600 dagdelen aan informele zorg besteed werd. Doordat het Wijkleerbedrijf beter zichtbaar werd, zijn dit er 3545 geworden. Een andere doelstelling was dat de leerlingen een startkwalificatie zouden behalen. Van de zestien studenten is één student voortijdig afgehaakt, hebben dertien studenten hun diploma *Helpende Zorg en Welzijn* niveau twee behaald en gaan twee studenten hun diploma met een verlenging van de stage nog behalen. Het hoge rendement is mede te danken aan de buurtbewoners die aan de studenten als "spontane tegenprestatie" huiswerkbegeleiding gaven. Dit rendement is hoger dan het zou zijn geweest als studenten de reguliere opleiding binnen het ROC gevolgd zouden hebben. Ook was er een doelstelling om de wijkkracht en de toepassing van zorgtechnologie te versterken. En ook dat is gelukt.

Raadsinformatiebrief

DATUM
15 december 2016

Het Wijkleerbedrijf is er in geslaagd om opleiden en het verbinden van verschillende doelgroepen te combineren. Het Wijkleerbedrijf gaat daarom door in de periode 2016-2018 en blijft verder innoveren.

Hoogachtend,

Jim M. Janssen,
Wethouder Sociale Zaken, Ouderenbeleid, Stadsbeheer, Sport & Recreatie.

WijkLeerbedrijf | **Maastricht**
Daalhof

WIJKLEERBEDRIJF MAASTRICHT - DAALHOF

Eindevaluatie

calibrisadvies
service beter in de praktijk

Gemeente Maastricht

leeuwenborgh
vakmensen in opleiding

Leuanto
groep

mosae
zorggroep

Zo wil ik leven.

Zorgtechniek
Limburg

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Hoofdstuk 1: WijkLeerbedrijf	4
Hoofdstuk 2: Doelen en resultaten	5
Hoofdstuk 3: Deelnemers en opleiding	7
Hoofdstuk 4: Informele hulp	9
Hoofdstuk 5: Begroting en financiën	12
Hoofdstuk 6: Maatschappelijk Rendement	14
Hoofdstuk 7: Samenwerking	17
Hoofdstuk 8: Slotconclusies	18

INLEIDING

Het WijkLeerbedrijf Maastricht Daalhof is een fysieke plek in de wijk, gesitueerd in zorgcentrum Daalhof, van waaruit werkzoekenden en mbo-deelnemers van het ROC Leeuwenborgh zich inzetten voor wijkbewoners door het vervullen van informele hulp- en ondersteuningsvragen. Door intensieve begeleiding in een leeromgeving in de wijk is er een hoger studie- en opleidingsrendement en zijn er minder voortijdig schoolverlaters (VSV). De informele hulp die vanuit het WijkLeerbedrijf aan wijkbewoners van Daalhof wordt geboden is een belangrijke, structurele bijdrage daar waar de mantelzorg en inzet van vrijwilligers niet toereikend is. Dit geeft mensen de mogelijkheid langer zelfstandig thuis te blijven wonen en dringt de eenzaamheid van mensen in de wijk Daalhof terug. De mogelijke toepassing van zorgtechnologie in de thuissituatie zal daarbij nadrukkelijk aan de orde komen. Hiermee sluit het WijkLeerbedrijf aan op het beleid van de samenwerkende partijen in de wijk Daalhof dat gericht is op het versterken van de zelfredzaamheid van (kwetsbare) burgers én de inrichting van nieuwe informele ondersteuningsarrangementen in de buurt.

WijkLeerbedrijf Maastricht Daalhof is een samenwerkingsverband tussen Mosae Zorggroep, Levantogroep, Radar, ROC Leeuwenborgh, Zorgtechniek Limburg, de Gemeente Maastricht en Calibris Advies.

WijkLeerbedrijf Maastricht Daalhof is formeel in april 2014 van start gegaan. Vanaf dat moment is de coördinator van het WijkLeerbedrijf door Zorgtechniek Limburg en de praktijkopleider door Mosae Zorggroep, Radar en Levantogroep aangesteld en heeft Calibris Advies een projectleider toegewezen aan het WijkLeerbedrijf. De eerste drie maanden van het WijkLeerbedrijf zijn gebruikt om het WijkLeerbedrijf op te zetten; PR activiteiten, werven van klantvragen uit de wijk, het WijkLeerbedrijf onder de aandacht brengen van zorg- en welzijnsinstellingen in de wijk en het werven van deelnemers. Voor de ouders van de deelnemers is een informatiebijeenkomst georganiseerd. Ook heeft ROC Leeuwenborgh een docent voor het WijkLeerbedrijf vrijgemaakt. De locatie van het WijkLeerbedrijf wordt door Mosae Zorggroep geboden, de inrichting is gezamenlijk verzorgd door ROC Leeuwenborgh en Mosae Zorggroep. In september 2014 zijn de deelnemers gestart vanuit deze unieke locatie en medio november is de stage in de wijk gestart.

Op 3 december 2014 is het WijkLeerbedrijf officieel geopend door wethouder André Willems.

In deze eindevaluatie evalueren we de samenwerking, gaan we in op de resultaten en maken we een doorkijk naar de doorontwikkeling van het project in 2016. In hoofdstuk 1 gaan we kort in op de werkwijze van het WijkLeerbedrijf, vooral voor de lezers die minder bekend zijn met het concept WijkLeerbedrijf. Vervolgens gaan we in op het verloop en de resultaten. In hoofdstuk 2 worden de doelen en de resultaten tegenover elkaar gezet. Daarna gaat hoofdstuk 3 verder in op de deelnemers en de opleiding, hoofdstuk 4 op de informele hulp en hoofdstuk 5 op de begroting en de financiën. Hoofdstuk 6 gaat in op het maatschappelijk rendement en in hoofdstuk 7 komt de samenwerking aan de orde. In hoofdstuk 8 worden conclusie getrokken en komen ambities en ontwikkelingen van het concept aan de orde.

1. WIJKLEERBEDRIJF MAASTRICHT DAALHOF

Het rendement van een WijkLeerbedrijf bevindt zich op twee verschillende terreinen: behalen van een diploma en/of begeleiding naar werk van deelnemers én het bieden van informele zorg aan kwetsbare wijkbewoners en hun mantelzorgers.

Diploma en werk

Deelnemers zonder startkwalificatie volgen een opleidingstraject met aan het eind van het traject een diploma of certificaat en worden toegeleid naar een vervolgopleiding, leerwerkbaan of werk. Voor MBO-studenten levert het WijkLeerbedrijf een stageplaats én de mogelijkheid hun opleiding af te ronden. Hierbij levert het WijkLeerbedrijf een belangrijke bijdrage aan het terugdringen van het tekort aan stageplaatsen op mbo-niveau 2 (zorg en welzijn).

Informele zorg

Het WijkLeerbedrijf levert informele, niet geïndiceerde zorg, kleinschalig en laagdrempelig bij de mensen thuis:

- huishoudelijk werk zoals afwassen, opruimen, wassen, strijken
- helpen met eten en drinken
- boodschappen doen
- begeleiden bij activiteiten in of buitens huis

Deze hulp maakt het voor kwetsbare burgers mogelijk langer zelfstandig te blijven en geactiveerd te worden. De studenten helpen bewoners bij allerlei hand- en spandiensten, bij klusjes die ze niet meer zelfstandig kunnen doen, maar waarvoor ze geen thuiszorg of ondersteuning via de gemeente krijgen. Uitgangspunt hierbij is dat studenten zoveel mogelijk samen mét de bewoner aan de slag gaan.

Deelnemers

De informele zorg wordt uitgevoerd door twee groepen deelnemers. De eerste groep bestaat uit studenten niveau 2 van ROC Leeuwenborgh, afdeling zorg en welzijn. Hiervoor zijn moeilijk stageplaatsen te vinden, met name ook voor dreigende schoolverlaters. De tweede groep bestaat uit jongeren zonder startkwalificatie. Ook zij volgen de opleiding niveau 2 via ROC Leeuwenborgh. De deelnemers doen werkervaring op die aansluit bij de opleiding die ze volgen en blijven gedurende hun hele opleiding verbonden aan het WijkLeerbedrijf.

Werkwijze

De deelnemers komen dagelijks bijeen op het WijkLeerbedrijf. In het WijkLeerbedrijf worden lessen verzorgd door docenten van ROC Leeuwenborgh, er vinden voortgangs- en evaluatiegesprekken plaats met de deelnemers, er kunnen onderling ervaringen worden uitgewisseld (van elkaar leren) en deelnemers kunnen aan opdrachten werken. Het dagelijks contact tussen deelnemer, docent, coördinator en praktijkopleider is belangrijk om de studenten optimaal te kunnen begeleiden. Op verschillende dagdelen verricht de student ondersteunende werkzaamheden in de wijk bij bewoners thuis. De coördinator koppelt de deelnemer aan een hulpvraag, aan een bewoner in de wijk.

De hulpvragen komen binnen via bestaande vrijwilligers-, zorg- en welzijnsorganisaties en het WMO loket. Daarnaast is er een mogelijkheid dat cliënten zich zelf aanmelden. De coördinator van het WijkLeerbedrijf doet altijd een intake gesprek en beoordeelt of de cliënt geschikt is voor de hulp van een deelnemer (de situatie mag niet te complex zijn). De coördinator maakt afspraken over de aard en de frequentie van de hulp. Tevens bespreekt ze de begeleidende rol die de cliënt kan hebben t.a.v. de deelnemer, bijvoorbeeld het geven van instructie of feedback aan de deelnemer over de te geven/geleverde hulp. De cliënt haalt niet alleen wat bij het WijkLeerbedrijf maar geeft er, zo mogelijk, ook wat voor terug: een stageplaats voor een deelnemer maar ook bijvoorbeeld huiswerkbegeleiding is mogelijk. De deelnemer werkt alleen bij de cliënt. In de begeleiding vanuit het WijkLeerbedrijf is tevens aandacht voor het professioneel aangaan en het afbouwen van de relatie met de cliënt. Er is altijd een directe achterwacht bereikbaar. Behalve de coördinator en de praktijkopleider is er een docent van ROC Leeuwenborgh aanwezig.

2. DOELEN EN RESULTATEN

Doelstelling 1: Informele hulp

Het aantal informele zorg- en ondersteuningsvragen van bewoners uit de wijk dat tot eind juni 2016 is ingevuld bedraagt 3545. Hiermee wordt het aantal dagdelen ondersteuning op jaarbasis bedoeld. Daarmee is de doelstelling m.b.t. informele zorg ruimschoots behaald, de doelstelling was namelijk 1600 dagdelen. Gezien de behaalde resultaten is de geformuleerde ambitie bij de start van het project duidelijk erg voorzichtig ingeschat. Als we de geleverde informele hulp uitdrukken in aantallen uren informele zorg heeft het wijkleerbedrijf Maastricht in de periode van november 2014 t/m juni 2016 11.264 uur informele zorg geleverd. In hoofdstuk 4 wordt verder ingegaan op de soorten informele hulp, het aantal klanten, etc.

Doelstelling 2: Deelnemers opleiding Helpende Zorg & Welzijn niveau 2

Bij de start was de beoogde groepsgrootte 18 deelnemers, waarvan er 15 (zijnde 80 % opleidingsrendement) hun diploma Helpende Zorg & Welzijn zouden behalen. In september 2014 zijn 16 deelnemers gestart in het WijkLeerbedrijf. Er waren 6 opleidingsplaatsen gereserveerd voor jeugdwerklozen, afkomstig uit de bestanden van UWV en de gemeentes in Maastricht Heuvelland. Vanuit de jongerenloketten zijn 4 kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt gestart. Er zijn diverse acties uitgezet om de 2 openstaande opleidingsplaatsen in te vullen, echter zonder resultaat. In juli 2016 hebben van de 16 starters er 13 hun diploma ontvangen, 2 studenten gaan hun diploma met een verlenging van de stage nog behalen en één deelnemer is aan het einde van het eerste jaar met de opleiding gestopt. Zij heeft de mogelijkheid gekregen haar opleiding te vervolgen in het reguliere onderwijs maar heeft hier vanaf gezien. Dit resulteert in een opleidingsrendement van 88 % (inclusief vertragers, 75 % exclusief vertragers). Van de gediplomeerden heeft één kandidate haar opleidingstraject reeds in februari afgerond. Zij is vervolgens ingestroomd in de opleiding tot verzorgende IG (eerste jaar) en zal vanaf september 2016 in dienst treden bij Mosae Zorggroep. Via de BBL- opleiding zal zij tot verzorgende IG worden opgeleid. Van de gediplomeerden zijn 10 deelnemers doorgestroomd naar een opleiding op niveau 3, één richting uiterlijke verzorging, 3 richting verzorgende IG, 2 richting pedagogisch werk en 4 richting Medewerker Maatschappelijke Zorg. Drie deelnemers zijn aan het werk gegaan en één deelnemer zal met behoud van haar uitkering in het kader van participatie als vrijwilliger aan het wijkleerbedrijf verbonden blijven. Uitgedrukt in percentages betekent het bovenstaande dat 60 % van de gediplomeerden doorstroomt naar een opleiding op niveau 3, gaat 30 % de arbeidsmarkt op in de zorgsector en gaat 10 % als vrijwilliger aan de slag. Hiermee is ruimschoots voldaan aan de beoogde doelstellingen bij de start van het project. In hoofdstuk 3 wordt kort een nadere toelichting gegeven op de deelnemers.

Doelstelling 3: Het wijkleerbedrijf levert een bijdrage aan de versterking van de wijkkracht in de wijk Daalhof. De mogelijke toepassing van zorgtechnologie zal daarbij nadrukkelijk aan bod komen.

De wijkkracht is gericht op het versterken van de zelfredzaamheid van (kwetsbare) burgers én de inrichting van nieuwe informele ondersteuningsarrangementen in de buurt. Daarnaast kan het wijkleerbedrijf een ondersteunende rol vervullen bij het ontlasten van mantelzorgers. Voor het doen van een uitspraak over deze doelstelling is deze eindevaluatie nog te vroeg. Concreet heeft de inzet van studenten voor 28 wijkbewoners structureel een bijdrage geleverd aan eenzaamheidsbestrijding, konden 7 wijkbewoners langer zelfstandig blijven wonen en zijn 10 mantelzorgers structureel ontlast. Wat er in algemene zin vermeld kan worden is dat er vanuit het WijkLeerbedrijf vooral “leuke dingen” gedaan worden met oudere wijkbewoners. We merken echter ook dat de informele hulp steeds noodzakelijker wordt. In 64 % van de gevallen wordt de informele hulp vanuit het WijkLeerbedrijf aanvullend gegeven aan de formele (professionele) hulp in de wijk Daalhof. De toepassing van zorgtechnologie is in het theoretische onderwijs ingepast en goed aan bod gekomen. In de praktijk is de afgelopen maanden in de wijk geëxperimenteerd met beeldbellen. In september 2015 is in Daalhof een pilot met het digitale wijkplatform Cubigo gestart. Deelnemers van het wijkleerbedrijf ondersteunen en stimuleren wijkbewoners om gebruik te maken van alle mogelijkheden die dit platform de wijk biedt. Het Wijkleerbedrijf zélf was ook actief op dit platform, waardoor vragen opgehaald konden worden. In het tweede jaar hebben cliënten van het WijkLeerbedrijf Maastricht ook geparticipeerd in het VictoryaHome-project. In dit project, waar zorginstelling Envida uit Maastricht partner is, worden bestaande technologieën zoals valdetectie, personenalarmering en een slimme pillenbox gecombineerd met nieuwe innovaties zoals een smartphone-app voor familie en vrienden en een video-communicatie-robot in huis. Een ‘telepresence robot’ steekt letterlijk zijn nek uit om mensen met elkaar te verbinden. Via een beeldverbinding is deze robot op afstand te besturen, komen familie en vrienden 'virtueel op bezoek' en is er menselijk contact. Deze telepresence robot is bij één wijkbewoner ingezet. Deze robot gaf met name familie en ondersteuners op afstand de mogelijkheid om in contact te blijven en het welbevinden van de bewoner te volgen.

In hoofdstuk 6 zullen we nader ingaan op het maatschappelijk rendement dat door het bereiken van bovengenoemde resultaten is behaald.

3. DEELNEMERS EN OPLEIDING

Studenten van ROC Leeuwenborgh

De studenten die hun opleiding Helpende Zorg en Welzijn via het WijkLeerbedrijf volgen zijn geworven uit de bestaande lesgroepen van ROC Leeuwenborgh én via het jongerenloket van de gemeente Maastricht. Aan consulenten en onderwijscollega's van de opleiding Helpende zorg en welzijn is voorlichting gegeven over het WijkLeerbedrijf en uitgelegd voor welke studenten het WijkLeerbedrijf het meest geschikt is; bijvoorbeeld praktisch ingestelde studenten, studenten die een strakkere begeleiding nodig hebben, studenten die beter leren in een kleinere setting. Kandidaten die via het jongerenloket zijn aangemeld hebben een algemene informatiemiddag gehad waarna speeddates en een intakegesprek zijn gevolgd. ROC Leeuwenborgh heeft, in overleg met de leerlingen en hun ouders, studenten voorgedragen. De docent van het WijkLeerbedrijf heeft intake- en motivatiegesprekken gehouden met alle deelnemers. De ouders van de studenten zijn geïnformeerd middels een brief en een bijeenkomst voor ouders.

Er was ruimte voor 18 deelnemers in het project, in september 2014 zijn 16 studenten gestart in het WijkLeerbedrijf, in juli 2015 zijn er daarvan nog 15 aanwezig, die het tweede schooljaar ook in z'n geheel hebben afgerond. Eén student is terugverwezen naar het onderwijs op ROC Leeuwenborgh, maar heeft daar zelf vanaf gezien en is gestopt met de opleiding. Twee openstaande opleidingsplaatsen voor de doelgroep jeugdwerklozen zijn niet vervuld, omdat er via het jongerenloket geen geschikte kandidaten werden aangemeld.

De meeste deelnemers doen het erg goed in het WijkLeerbedrijf, zowel voor wat betreft het theoretische onderwijs als de stage. In twee jaar tijd zijn ze flink gegroeid in taakvolwassenheid, vooral richting de klanten. Dit gezegd hebbende, regelmatig lopen de docenten en de coördinator tegen nieuwe problemen bij deelnemers aan die bij deze groep jongeren horen. Deze worden onderling besproken, o.a. in het dagelijkse werkoverleg en tijdens de projectgroepoverleggen. De communicatielijnen tussen docent-coördinator en praktijkopleider zijn kort, dankzij het doorzettingsvermogen van docent, coördinator en praktijkopleider en hun gezamenlijke aanpak weten zij de meeste van deze problemen op te lossen of te ondervangen. Deelnemers waar het in eerste instantie niet goed mee lijkt te gaan, blijken het na hun interventie (of het nu ondersteuning of een stevig gesprek is) toch weer goed op te pakken.

Bij twee studenten is in de loop van het tweede schooljaar vastgesteld, dat zij zich in de stage niet conform eisen ontwikkelden en veelvuldig verzuimden, mede als gevolg van het feit dat er zelfstandigheid werd gevraagd. Voor deze studenten zal een verlengde praktijkstage nodig zijn om alsnog het diploma te behalen.

Opleiding

De deelnemers zijn van maandag t/m donderdag aanwezig op de locatie van Daalhof. Op maandag, dinsdagmiddag en donderdagmiddag hebben ze les in het leerhome. Op dinsdagochtend, woensdag de hele dag en donderdagochtend lopen ze stage in de wijk. Op vrijdag hebben ze de hele dag les in het schoolgebouw van Leeuwenborgh. Elke stageperiode van 13 weken wisselen de studenten van stage, dat wil zeggen dat ze bij andere wijkbewoners andere taken/ werkzaamheden gaan doen.

Zorgtechnologie

De docent heeft in het begin van de opleiding veel extra tijd gestoken in het ontwikkelen van lesmateriaal. Zorgtechniek Limburg (ZTL) participeert in dit project om na te gaan in hoeverre niveau-2 leerlingen een rol kunnen spelen als intermediair bij het gebruik van technologie-toepassingen om wijkbewoners langer zelfstandig te laten functioneren in de eigen woonomgeving.

Binnen ZTL wordt o.a. lesmateriaal ontwikkeld voor niveau 4, gericht op technologie-toepassingen in de zorg. Eén van deze materialen is de module ‘ondersteunende technologie en hulpmiddelen’. Het concept van dit lesmateriaal is ter beschikking gesteld aan de docent van de niveau 2-groep. Zij heeft dit als basis gebruikt om een eigen lessencyclus te ontwikkelen en uit te voeren rond het thema zorgtechnologie. Deze lessen zijn gegeven in het eerste jaar van de opleiding. Onderwerpen die aan de orde kwamen waren o.a.: Domotica en robotica binnen zorgtechnologie en communicatie met behulp van technologische hulpmiddelen.

Aan het eind van het eerste leerjaar kregen de leerlingen de opdracht om bij hun cliënten in de thuissituatie te inventariseren welke (technische) hulpmiddelen in gebruik waren.

Daarnaast werd de vraag gesteld welke behoeftes aan technische hulpmiddelen er waren. Hierbij werden genoemd:

- Deuropener op afstand
- Camerabewaking (behoefte aan veiligheid)

In het begin van het tweede leerjaar is door een docent van Zorgtechniek Limburg een lessencyclus van 10 x 2 uur gegeven rond het thema ‘bewegen en gezonde leefstijl’. De focus hierbij ligt op fit blijven en gezond ouder worden met behulp van ondersteunende technologie. Veel van deze lessen hebben (hadden) een praktische component, waarbij o.a. bewegingsactiviteiten voor oudere wijkbewoners werden georganiseerd met de spelcomputer Wii. Dit was tevens een stageopdracht voor de leerlingen (activiteitenbegeleiding).

De tweedejaars studenten organiseerden in november 2015 in samenwerking met Zorgtechniek Limburg ook een beweegmarkt: een gezellige, actieve en informatieve middag over gezond leven en bewegen. Iedereen uit de wijk Daalhof – jong en oud – was van harte welkom. Tijdens de beweegmarkt konden bezoekers kennismaken met allerlei nieuwe vormen van bewegen en de vele mogelijkheden van technologie. Een potje air hockey spelen op een tablet, in groepsverband een wandeling maken en de voordelen van een stappenteller ontdekken, bewegen op de interactieve beweegvloer, een dansje maken met zorgrobot Zora of knuffelen met robot Paro. De studenten hebben hierbij ook gezorgd voor een lekkere, gezonde snack. In maart 2016 hebben de studenten tenslotte de roadshow Technologische Hulpmiddelen in de Zorg bij ROC Leeuwenborgh bezocht.

In leerjaar 2 hebben de leerlingen tevens ondersteuning geboden bij de implementatie van het digitale platform Maastricht Heuvelland online, een website waarop uiteenlopende informatie van en over de buurt Daalhof verzameld is en op een overzichtelijke manier beschikbaar wordt gesteld. Het digitale buurtplatform koppelt mogelijke vragen en behoeften aan ondersteuning van buurtbewoners aan het beschikbare aanbod van buurtgenoten, ondernemers, verenigingen en zorg- en welzijnsorganisaties. In het laatste half jaar van de opleiding hebben wekelijks twee leerlingen ondersteuning geboden aan buurtbewoners in het gebruik van het digitale platform en het omgaan met de laptop of i-pad.

Alle leerlingen die de opleiding succesvol afronden zullen een extra certificaat ontvangen met de aantekening “Zorg en Technologie”.

Extra stagemogelijkheden en ondersteuning

Alle leerlingen lopen periodiek een aantal dagdelen mee in de (thuis)zorg van Mosae Zorggroep of Radar om de ADL (Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen zoals aan-/uitkleding, basisverzorging) vaardigheden aan te leren. Sommige studenten worden door cliënten geholpen en begeleid bij het

maken van hun huiswerk. Hierdoor kunnen cliënten iets terug doen voor de ondersteuning die ze van de student krijgen.

Ervaringen deelnemers en ouders

Deelnemers geven de volgende waardering aan het WijkLeerbedrijf Daalhof:

Persoonlijke ontwikkeling:

“Plezier, waardering van de burger doet wonderen, ik leer opkomen voor mezelf, ik krijg een nieuwe kans, heb structuur gevonden, heb vertrouwen in mezelf gekregen, ben trots dat ik het eerste jaar heb afgerond”. Het WijkLeerbedrijf voelde als thuis, leerlingen vinden het moeilijk dat ze dit nu moeten gaan opgeven. Ze willen graag contact blijven houden met een aantal bewoners en wellicht als vrijwilliger blijven fungeren.

Doelgroep wijkbewoners:

“Ik leer zelfstandig werken, kan iets voor bewoners betekenen, leer luisteren”

Leeromgeving:

“Nu leren in de échte praktijk, sneller leren dan in regulier onderwijs, leren gesprekken te voeren”

Deelnemers geven de volgende verbeterpunten aan:

Persoonlijk:

“De combinatie privé-werk is moeilijk, combinatie kinderen en werktijden is moeilijk zonder hulp van familie, meer aandacht schenken aan onderling respect”

Leeromgeving en organisatie:

“Liever twee hele dagen stage i.p.v. halve dagen, bij verzuim de stagevergoeding korten, de stageperiode is te kort, soms chaotisch, afstemming onderling verbeteren”.

Ouders van deelnemers zijn vanaf de start van het project nauw betrokken geweest bij het WijkLeerbedrijf. Een goede tip die we kregen was om éérst de ouders in te lichten en vervolgens de leerlingen, waardoor veel ruis in de communicatie en gevoelens van “paniek” hadden kunnen worden voorkomen.

Ouders vinden het vooral fijn dat stages wijkgericht zijn zodat hun dochter gelijk ziet wat de veranderingen in de toekomstige zorg zijn. Verder is het goed dat er ook informatie zorgtechniek wordt aangeboden waardoor ze kunnen kennismaken met nieuwe ontwikkelingen. Ouders waarderen het zeer dat er één mentor is die betrokken is en het overzicht heeft en dat er in de stage structurele begeleiding is door de praktijkopleider en coördinator.

4. INFORMELE HULP

Van medio november 2014 tot begin juli 2016 hebben de deelnemers tijdens schoolweken 4 dagdelen per week informele hulp geboden.

Dagdelen / uren geleverde informele hulp

Informele hulp wordt op 2 verschillende manieren vanuit het WijkLeerbedrijf geboden: door het vervullen van incidentele, eenmalige hulpvragen en door het bieden van structurele wekelijkse ondersteuning voor een bepaalde periode. Bij het vervullen van deze hulpvragen wordt nauw samengewerkt met cliënten van Radar en Levanto, die in het kader van arbeidsmatige dagbesteding een aantal dagdelen per week op de locatie Daalhof actief zijn. In de projectperiode is ruim 11.250 uur informele hulp geboden aan de wijk Daalhof, dit komt neer op ongeveer 400 uur per deelnemer. Verder worden vanuit het WijkLeerbedrijf collectieve activiteiten aangeboden zoals het verzorgen van een high tea, organiseren van een preuvenemint op Daalhof en bijvoorbeeld een carnavalsmiddag. Hierdoor worden mantelzorgers ontlast en dragen deze initiatieven bij tot sociale activering van de buurt. In de projectperiode was het resultaat voor de buurtbewoners in totaal 12.250 uur.

Deze collectieve activiteiten worden altijd gezamenlijk met cliënten van Radar en Levanto én met de vrijwilligers in de wijk georganiseerd. Andere voorbeelden van deze samenwerking zijn o.a.:

flyers rondbrengen in de buurt, kerstbomen optuigen en afbreken, versieringen verzorgen bij themafeestjes, schilderen en klussen in het leerhome en de gezamenlijke afwas doen. Tijdens schoolvakanties hebben medewerkers en cliënten van Radar en Levanto daar waar mogelijk informele zorgvragen van bewoners (gedeeltelijk) tijdelijk overgenomen om zo de leerlingen gedurende korte periodes vervangen.

De deelnemers hebben gedurende het schooljaar diverse acties en activiteiten georganiseerd, die inkomsten hebben opgeleverd. Deze inkomsten zijn gebruikt om aan het einde van het eerste jaar een uitgebreide koffietafel met eigen gemaakte producten te organiseren voor de hulpvragers van het wijkleerbedrijf. Verder is van deze inkomsten nog een blender gekocht voor het maken van gezonde smoothies. Het tweede en laatste jaar werd afgesloten met een groots buurtfeest waarbij diploma's werden uitgereikt en samen met de wijkbewoners, cliënten van Radar en Levanto en de vrijwilligers in Daalhof genoten de inmiddels oud-leerlingen tot in de late uurtjes van een heerlijke BBQ en een spetterend optreden van een plaatselijke artiest. Bij dit feest waren de rollen omgedraaid en werden de gediplomeerden in het zonnetje gezet door de wijk!

Soort informele hulp aan individuele wijkbewoners

Soorten informele hulp
Samen boodschappen doen / naar buiten gaan / wandeling maken
Gezelschap / praatje / spelletje / lezen
Ondersteuning in de keuken
Begeleiding naar activiteiten in de wijk
Ondersteuning naschoolse opvang voor kwetsbare kinderen
Ondersteunen bij mobiliteit burgers in de wijk

Klanten van het WijkLeerbedrijf

Het WijkLeerbedrijf heeft tot nu toe ondersteuning geboden aan 130 wijkbewoners. De meeste aanmeldingen komen van de bewoners zelf, vaak gekoppeld aan acties vanuit het wijkleerbedrijf zélf, waarbij bijvoorbeeld deelnemers na een flyer-actie bij de bewoners aanbellen. Ook merken we nu dat mond-tot-mond reclame leidt tot meer initiatief vanuit de bewoners zelf. Ook komen geregeld vragen binnen vanuit de samenwerkende partijen in de wijk, zoals Matchpunt, het Steunpunt Mantelzorg, Trajekt en de Zonnebloem. De overige vragen komen vanuit de participerende zorgorganisaties of het WMO-loket van de gemeente Maastricht.

Aanmelders / doorverwijzers	Aantallen
Bewoners uit de buurt	47
Zorgorganisaties in de wijk	21
Samenwerkende partijen in de wijk	21
WMO loket	7

De doorlooptijd tussen het aanmelden voor informele hulp en het daadwerkelijk leveren van de hulp is kort. Na aanmelding en telefonisch contact en het eerste huisbezoek (intake door de coördinator) zit doorgaans niet meer dan een week, vervolgens wordt een deelnemer geplaatst.

Afgewezen hulpvragen

Het aantal afgewezen informele zorgvragen is vijf. Drie vragen zijn afgewezen omdat de hulpvragen kwamen uit een andere wijk en de afstand tot het leerhome te groot bleek. In twee gevallen is de hulpvraag afgewezen omdat de situatie van de hulpvrager té complex was (zowel lichamelijk als mentaal). Deze hulpvragen zijn doorgeleid naar Mosae Zorggroep en maatschappelijk werk. Bij twee aanvragen hebben de hulpvragers uiteindelijk zélf afgezien van ondersteuning, enerzijds omdat men de deelnemers te jong vond en anderzijds omdat er dan toch té veel verschillende mensen over de vloer zouden komen.

Evaluaties

Elke drie maanden wordt er bij klanten geëvalueerd. De klanten zijn over het algemeen zeer tevreden over de informele hulp die zij vanuit het WijkLeerbedrijf ontvangen. De evaluaties zijn uitgevoerd door de coördinator of praktijkopleider. De uitkomsten zijn nabesproken met de deelnemer en waar mogelijk meegenomen in voortgangsgesprekken.

Ervaringen hulpvragers

Hulpvragers geven de volgende waardering aan het WijkLeerbedrijf Daalhof:

“Het brengt veel gezelligheid met zich mee, minder eenzaamheid, voelt goed om jonge mensen om ons heen te hebben, ik voel me nu jonger, we kunnen studenten ook nog iets leren, blij met extra hulp kom weer de deur uit, we blijven bij, activiteiten die anders niet meer mogelijk zijn.” De ondersteuning was vaak gericht op mobiliteit, de wijkbewoners waren in staat méér te bewegen. De inzet van leerlingen had dus ook een preventieve werken en de samenwerking met de diverse partners binnen het gezondheidscentrum zoals de huisartsen, fysiotherapeuten en ergotherapeuten heeft met name in het tweede jaar verder gestalte gekregen.

Hulpvragers geven de volgende verbeterpunten aan:

“Moeilijk om afscheid te nemen van student en weer te wennen aan een andere student, de stageperiode is erg kort (snelle wisseling van deelnemers), behoefte aan geregeld contact met de begeleiders om samen te evalueren”.

“Jammer dat het niet altijd mogelijk is om deelnemers flexibel en op andere dagdelen dan de stage-dagen in te zetten”. In het tweede jaar kwamen veel leerlingen terug bij wijkbewoners waar ze het eerste jaar ook ondersteuning hadden geboden. Het WijkLeerbedrijf kreeg hierdoor één gezamenlijk gezicht voor de bewoners, er kwamen geen “nieuwe” leerlingen meer voorbij.

Wederdienst

Steeds vaker wordt met hulpvragers die informele hulp krijgen uit het WijkLeerbedrijf onderzocht, als zij daartoe in staat zijn, of zij iets voor de deelnemers van het WijkLeerbedrijf terug kunnen doen. Zo zijn er hulpvragers die deelnemers helpen met huiswerk, met het formuleren van leerdoelen, leren koken van stamppotten of fungeren als oefenvoorbeeld tijdens vaardigheidslessen (bijvoorbeeld bij het leren een armbrace om te doen of steunkousen aantrekken). Hulpvragers vinden het vaak prettig om iets voor deelnemers te kunnen doen en de deelnemers krijgt extra ondersteuning bij de opleiding. Eén leerling heeft veel hulp gekregen om de Nederlandse taal onder de knie te krijgen en er zijn zelfs leerlingen die hebben leren breien en handwerken.

In het nieuwe schooljaar, 2016-2017, zullen we proberen deze wederdienst verder uit te breiden.

Bijeenkomst met wijkbewoners

Uit de ervaringen blijkt dat hulpvragers en vrijwilligers/ begeleiders in de dagelijkse praktijk het moeilijk vinden om de studenten feedback te geven of te coachen op het behalen van hun leerdoelen. Ook nemen ze niet altijd contact op met de coördinator of praktijkopleider als er moeilijkheden zijn, ondanks het feit dat hier aandacht aan is besteed bij het intakegesprek en bij de start van de deelnemer. Daarom is een bijeenkomst ‘Ervaringen delen/uitwisselen’ georganiseerd. Voordelen van de bijeenkomst waren:

- Klanten weten nu van elkaar wie er ondersteuning krijgt en konden ervaringen uitwisselen
- Klanten weten nu waarom het belangrijk is om een leerling feedback te geven
- Klanten weten wanneer ze de coördinator of praktijkopleider kunnen benaderen en waarom het belangrijk is om afwezigheid / te laat komen door te geven.
- Klanten hebben een gezellige ochtend / middag

De opkomst tijdens deze eerste bijeenkomst was laag. Bij een volgende bijeenkomst is het raadzaam om de hulpvragers eerder en actiever te benaderen.

5. BEGROTING EN FINANCIERING

Financiering

Zorgtechniek Limburg en de gemeente Maastricht hebben een bedrag van respectievelijk € 30.800 (excl BTW) en € 30.900 (excl. BTW) gefinancierd. Hiermee zijn de projectkosten gedeeltelijk gefinancierd (410 uren projectleider) en worden alle out-of-pocket kosten betaald, denk hierbij aan kosten ICT, communicatie, inrichting en verbruik leerhome, aanschaf fietsen en de gebruiksvergoeding voor het leerhome binnen Daalhof. Gedurende het eerste jaar is geprobeerd om nog financiering te vinden voor € 10.000,- die (in het tweede jaar) nog niet gedekt waren in de begroting. Aanvragen bij het Regionaal Arbeidsmarkt Netwerk en de stichting Elisabeth Strouven werden niet gehonoreerd. De gemeente Maastricht heeft voor het tweede jaar € 10.000,- extra budget beschikbaar gesteld vanuit het budget sociale wijkinitiatieven. De gemeente Maastricht heeft de opleidingskosten van het eerste leerjaar voor de 4 jongeren die vanuit de bijstandsuitkering zijn uitgestroomd gefinancierd. Voor 2 jongeren, die niet in staat waren het schoolgeld voor het tweede jaar zélf te betalen, heeft de gemeente Maastricht ook de opleidingskosten voor het tweede jaar gefinancierd. De ervaring heeft ons geleerd dat we voor een volgende groep bij de start afspraken dienen te maken over de financiering van de opleidingskosten voor het project.

Co-financiering

Kenniscentrum Calibris (en opvolger Calibris Advies), Zorgtechniek Limburg, de zorginstellingen Mosae Zorggroep, Radar, Levantogroep en ROC Leeuwenborgh dragen middels co-financiering bij aan de financiering van het WijkLeerbedrijf. De zorginstellingen door het leveren van een praktijkopleider voor 16 uur per week en de dagelijkse werkbegeleiding, Zorgtechniek Limburg door het beschikbaar stellen van een coördinator voor 20 uur per week en ROC Leeuwenborgh door de inzet van 0,8 FTE docent en het beschikbaar stellen van een smartboard voor de groep deelnemers. Kenniscentrum Calibris/ Calibris Advies heeft in de voorbereiding, de eerste maanden na de start en het laatste half jaar van de projectperiode 390 uur projectleiding beschikbaar gesteld.

Er zijn ten opzichte van de begroting minder kosten gemaakt voor het leerhome en communicatie, voor inrichting/verbruik en diverse overige kosten is de begroting licht overschreden. Per saldo resteert aan het einde van het project een positief saldo van € 5.480,-. Dit zal worden overgeheveld naar de nieuwe projectbegroting 2016-2018.

Kosten wijkleerbedrijf Daalhof (april 2014 – juli 2016) inclusief cofinanciering

	Werkelijke kosten	Co-financiering	Aanvullende Financiering
Vorbereiding en projectleiding t/m juli 2015	€ 58.000	€ 31.200 Kenniscentrum Calibris/ Calibris Advies	€ 26.800 Zorgtechniek Limburg
Coördinator	€ 96.000		€ 96.000 Zorgtechniek Limburg
Praktijkbegeleiding	€ 57.735	€ 57.735 Mosae Zorggroep (50 %), Radar (25 %), Levantogroep (25 %)	
Netto stagekosten	€ 7.542	€ 7.542 Mosae Zorggroep (60 %), Radar (20 %), Levantogroep (20 %)	
Deelname stuurgroep	€ 12.960	€ 12.960 Alle partijen	
Docent	€ 124.500	€ 120.000 ROC Leeuwenborgh	€ 4.500 Zorgtechniek Limburg
Marketing en communicatie	€ 9.460		€ 9.460 Gemeente Maastricht
Kosten ICT	€ 4.900		€ 4.900 Gemeente Maastricht
Locatie/ leerhome	€ 6.981		€ 6.981 Gemeente Maastricht
Smartboard leerhome	€ 4.000		€ 4.000 Zorgtechniek Limburg
Kleding, fietsen, inrichting/ verbruik leerhome en onvoorzien	€ 5.155		€ 5.155 Gemeente Maastricht
Totaal	€ 387.233	€ 229.437	€ 157.796

6. MAATSCHAPPELIJK RENDEMENT

Kenniscentrum Calbris heeft een methodiek ontwikkeld om het maatschappelijk rendement van een WijkLeerbedrijf uit te rekenen. Deze berekeningen zijn tot stand gekomen in samenwerking met het CBS en nog eens nagerekend.

Het maatschappelijk rendement van een WijkLeerbedrijf wordt vastgesteld op basis van de kans op werk en de bijdrage aan de maatschappij. De rendementen die hierbij een rol spelen zijn: de waarde van een diploma, mensen uit de uitkering, minder zorgkosten, informele zorg, langer thuis kunnen blijven wonen, terugdringen van eenzaamheid en het ondersteunen van mantelzorgers. De rendementen hebben allemaal een waarde.

Het maatschappelijk rendement van WijkLeerbedrijf Daalhof is nader uitgewerkt. De genoemde rendementen zijn van verschillende aard. Het gaat over: de waarde van een diploma, mensen uit de uitkering, minder zorgkosten, informele zorg, langer thuis kunnen blijven wonen, terugdringen van eenzaamheid en het ondersteunen van mantelzorgers. De rendementen hebben allemaal een waarde. Om een beeld te krijgen van het maatschappelijke rendement van WijkLeerbedrijf Daalhof hebben we deze op een rij gezet. Omdat mensen voor meerder jaren profijt hebben van een diploma, een baan of hogere kwalificatie, is er ook nog een tijdseffect.

Het Maatschappelijk rendement is te berekenen in:

- a) Maatschappelijk rendement op niveau van deelnemers na opleiding op niveau 2.
- b) Maatschappelijk rendement op niveau van burgers/wijk/instanties per jaar tijdens het opleidingstraject.

De rendement berekeningen zijn gebaseerd op feitelijke cijfers uit de praktijk.

a) **Maatschappelijk rendement op niveau van deelnemers (na 2 jaar)**

Dit is het rendement van opleiden. Wat is de waarde van het hebben van het behalen van een diploma op een hoger niveau? Wat is de waarde van het hebben van werk ten opzichte van een uitkering? En wat is het effect hiervan op de maatschappij? Hieronder vindt u een berekening van het maatschappelijk rendement op het niveau van de deelnemers. Hierbij gaan wij uit van het gerealiseerde slagingspercentage van 81% wat resulteert in 13 deelnemers met een diploma en het resultaat dat 2 deelnemers vanuit de WWB /WSW naar werk of vervolgopleiding zijn begeleid. De 2 studenten die met vertraging hun diploma zullen behalen zijn hierin nog niet meegenomen.

Criteria	Aantal	Waarde	Totaal rendement op jaarbasis
Waarde diploma ten opzichte van geen diploma	13 deelnemers	€ 3.000 per BOL student van ROC en € 8.900 per kandidaat vanuit uitkering.	€ 56.700
Minder mensen in een uitkering	2 deelnemers vanuit WWB	€ 16.000 gemiddelde uitkering per jaar volgens UWV	€ 32.000
Waarde van een werkende/ studerende ten opzichte van werkzoekend	2 deelnemers vanuit WWB	€ 6.800 per kandidaat met niveau 2 diploma naar werk of opleiding niveau 3	€ 13.600
Verskil zorgkosten tussen iemand met en zonder diploma ⁽¹⁾	13 deelnemers	€ 1.700 per kandidaat	€ 22.100
Verskil in kosten ten aanzien van overlast / criminaliteit (van werkende/studerende t.o.v. werkzoekende) ⁽²⁾	2 deelnemers	€ 700 per kandidaat	€ 1.400
Totaal			€ 125.800

Toelichting onderdelen maatschappelijk rendement

- 1 Uit een recente publicatie van het Centraal Planbureau (CPB, De prijs van gelijke zorg (2013), Van der Horst & Ter Rele) is af te lezen dat zorgconsumptie samenhangt met opleidingsniveau. Lager opgeleiden maken meer gebruik van zorg dan hoogopgeleiden. Mensen met een lagere opleiding zijn over het algemeen minder gezond en hebben meer zorg nodig. Overigens moet wel opgemerkt worden dat hoger opgeleiden langer leven en daardoor langer gebruik maken van zorg. CPB geeft echter aan dat onderzoek uitwijst dat de levensloop niet opweegt tegen het effect van de gezondheidsverschillen. De cijfers van het CPB laten zien dat de zorgconsumptie van iemand met een Vmbo diploma 3.200 euro per jaar bedraagt. Met een MBO diploma op zak, bedraagt de zorgconsumptie per jaar 2.200 euro. Er zijn niet alleen verschillen in de consumptie van zorg, maar ook in de mate waarin men bijdraagt aan de zorg. Iemand met een Vmbo diploma heeft zorglasten van 2.200 euro per jaar, ten opzichte van 2.900 euro per jaar van iemand met een MBO/havo/vwo diploma. Als we de zorgconsumptie en -lasten tegen elkaar afzetten, zie we dat een voortijdig schoolverlater 1.000 euro meer zorg consumeert dan betaalt. Voor degene met een MBO diploma geldt juist het tegenovergestelde, namelijk dat de zorglasten 700 euro hoger zijn dan de consumptie. We kunnen daaruit opmaken, dat het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en het behalen van een MBO diploma de maatschappij € 1.700 oplevert.
- 2 Uit onderzoek (Voortijdig schoolverlaten, werkloosheid en delinquentie: cumulatie van risicogedrag onder jongeren in Nederland (2011), Traag & Marie) komt naar voren dat er een sterk verband is tussen voortijdig schoolverlaten en criminaliteit. Het blijkt niet eenvoudig om dit verband in geld uit te drukken. In dit rapport gaan we dientengevolge uit van de cijfers zoals berekend door SEO Economisch onderzoek (Kosten en baten van re-integratie (2006), Kok et al.) in het kader van onderzoek naar de kosten en baten van re-integratie. In het door SEO uitgevoerde onderzoek komt dat neer op een daling van de kosten van criminaliteit met 110 euro per werkloze die aan het werk komt of doorstudeert. Wij beschouwen dit bedrag als een minimum, daar SEO de cijfers baseert op beperkte kosten van criminaliteit (1,5 miljard euro). Uit het rapport Criminaliteit en Rechtshandhaving 2011 blijkt dat de totale maatschappelijke schade door criminaliteit in Nederland per jaar 17,7 miljard euro bedraagt. Als we op dit bedrag de rekenmethode van SEO toepassen, komen we uit op een bedrag van 1.300 euro. Dat wil zeggen dat de totale maatschappelijke schade door criminaliteit in Nederland per jaar met 1.300 euro daalt per werkloze die aan het werk komt.

We kunnen de rekenmethode van SEO niet één op één toepassen op de totale schadepost van criminaliteit in Nederland; dat zou geen geheel betrouwbaar beeld geven. Het geeft echter wel aan dat de 110 euro per persoon van SEO een zeer minimaal bedrag is en dat het werkelijke bedrag tussen de 110 en 1.300 euro zal liggen. We gaan daarom uit van € 700.

b) Maatschappelijk rendement op niveau van burgers/wijk/instanties per jaar

Dit is het rendement van het WijkLeerbedrijf op de wijk. Wat is de waarde van het leveren van informele zorg? Wat is de waarde van het langer thuis wonen? En wat is de waarde van het terugdringen van eenzaamheid? Hieronder vindt u een berekening van het maatschappelijk rendement op het niveau van de wijk. Hierbij gaan wij uit van minimaal aantal van 5.000 uur informele zorg in het eerste jaar en 10.000 uur informele zorg in het tweede jaar en 60 unieke klanten van het Elise WijkLeerbedrijf. Aansluitend een toelichting per onderdeel.

Criteria	Aantal	Waarde	Totaal rendement
Informele zorg ⁽³⁾	11.264 uur	Per jaar 5.632 * € 3,90	€ 21.965
Langer thuis kunnen blijven wonen ⁽⁴⁾	7 wijkbewoners	Kostprijs voor een verzorgingshuis is €118,51 per dag. Totaal voor 7 wijkbewoners is € 302.790	€ 302.790
Terugdringen eenzaamheid ⁽⁵⁾	Bij 28 wijkbewoners	€ 2.000 per wijkbewoner per jaar	€ 56.000
Ontzorgen mantelzorgers / activering van de wijk ⁽⁶⁾	Bij 10 wijkbewoners	€ 1.050,00 per mantelzorger	€ 10.500
Totaal			€ 391.255

Toelichting onderdelen maatschappelijk rendement

- 3 Samen leverden de studenten 11.264 uren informele zorg in twee jaar. Gemiddeld per jaar zijn dit 5.632 uren. Deze informele zorg draagt bij aan het uitstellen/ minder nodig zijn van formele zorg. De waarde van een uur informele zorg kan verschillend worden geïnterpreteerd. Volgens mantelzorgers zelf is dit € 9,52, het zwart oppas tarief bedraagt € 4,-, minimumloon voor een 17-jarige is € 3,90. We hanteren veiligheidsshalve het laagste bedrag van € 3,90.
- 4 Door een WLB kunnen mensen langer thuis blijven wonen wanneer zij eenvoudige zorgvragen hebben, zoals het uit bed halen, boodschappen halen, huishoudelijke taken, etc. In het WLB konden gemiddeld 7 mensen langer thuis blijven wonen. De gemiddelde kostprijs voor een verzorgingshuis is €118,51 per dag. Dit geeft een besparing van € 302.793 (7 mensen * € 118,51 * 365 dagen).
- 5 Eenzaamheid kost volgens Ab Klink 2 miljard per jaar. Volgens het Ouderenfonds is 33 % van onze ouderen (zijnde 3 miljoen mensen) eenzaam, dan vertegenwoordigen zij een waarde van € 2.000 euro per persoon per jaar.
- 6 Activeren van de wijk / Ontzorgen mantelzorg: Als we bij cliënten van het WijkLeerbedrijf mantelzorgers ontzien / ondersteunen, heeft dat een positief effect op het ziekteverzuim van deze mantelzorgers in hun reguliere baan. En daarmee het ziekte verzuim met 3% terug kunnen dringen betekent dat € 1050,00 per mantelzorger is dus ruim € 10.500.

7. SAMENWERKING

Stuurgroep / projectgroep

In het WijkLeerbedrijf werken de betrokken organisaties nauw samen. De gemeente Maastricht levert de voorzitter voor de stuurgroep, die verder bestaat uit de directeur en opleidingsmanager Welzijn van ROC Leeuwenborgh, de managers van Mosae Zorggroep, Radar en Levantogroep, de programmamanager van Zorgtechniek Limburg, 2 senior beleidsmedewerkers vanuit de gemeente Maastricht (Sociaal Domein en Onderwijs) en de senior adviseur/ projectleider namens Calibris Advies. De projectleider maakt de verbinding tussen de stuurgroep en de projectgroep. De stuurgroep komt iedere 2 maanden bijeen.

In de projectgroep vindt overleg plaats tussen de docent, de coördinator, de praktijkopleider, begeleiders Radar en Levantogroep en de projectleider van Calibris Advies. Hierin wordt de voortgang van de deelnemers besproken, de informele zorg en andere zaken op uitvoerend niveau. De projectgroep komt elke 2-4 weken bij elkaar.

In beide overleggen en in het WijkLeerbedrijf in het algemeen wordt door alle organisaties goed samengewerkt.

In de loop van het eerste jaar zijn er vanwege baanveranderingen twee personeelwisselingen geweest in de projectgroep. Coördinator van het eerste uur Marlies Cox heeft een andere baan aanvaard en is in mei vervangen door Carola Winkelhuizen. Medio 2015 heeft het Kenniscentrum Calibris haar wettelijke taken overgeheveld naar SBB. Het project WijkLeerbedrijf, dat niet onder de wettelijke taken viel, is overgedragen naar de nieuwe stichting Calibris Advies. De overgang naar de nieuwe functionarissen is soepel en goed verlopen.

In de wijk

De start van het WijkLeerbedrijf Daalhof verliep enigszins chaotisch, vanwege de korte voorbereidingstijd en onduidelijkheden die ook door vakantieperiodes van verschillende partijen werden veroorzaakt. Het was in de eerste maanden lastig om het vertrouwen van de hulpvragers te winnen. Het WijkLeerbedrijf werd in eerste instantie met argusogen bekeken en heeft zichzelf duidelijk moeten bewijzen bij de samenwerkende partijen en bewoners in de wijk Daalhof. Gaandeweg het eerste schooljaar heeft het WijkLeerbedrijf echter een goede positie in de wijk en bij de samenwerkende partijen in Daalhof gekregen. De totale samenwerking verloopt nu prima, partijen helpen elkaar uit waar nodig, deelnemers van het WijkLeerbedrijf ondersteunen cliënten van Radar en Levanto en andersom. Verschillende doelgroepen met diverse niveaus en problematieken komen in Daalhof bij elkaar, maar werken samen met het doel om hulpvragen in en rondom Daalhof te kunnen uitvoeren of te ondersteunen. Gezamenlijk worden fijne activiteiten georganiseerd, reacties van bewoners zijn nagenoeg altijd positief, er vindt goede afstemming plaats en er wordt dagelijks goed met elkaar gecommuniceerd. Er is begrip voor elkaar en voor elkaars doelgroep.

Buiten het WijkLeerbedrijf wordt met verschillende andere organisaties samengewerkt. Voorbeelden hiervan zijn de samenwerking met de stuurgroep wijkgericht werken, waar de coördinator ook deel van uitmaakt, het steunpunt Mantelzorg en welzijnsorganisatie Trajekt. De samenwerking en communicatie met het activiteitenteam dagbesteding van Mosae Zorggroep is later in het eerste jaar pas op gang gekomen. Er zijn toen duidelijke afspraken over de inzet van deelnemers met de verantwoordelijken gemaakt waardoor de samenwerking is verbeterd en vanaf het tweede jaar goed verlopen is. Gedurende het project is ook een goede relatie met Matchpunt en zorgorganisatie Envida opgebouwd. Beide partijen zijn uitgenodigd om in een vervolgtraject als partner toe te treden, waarop Matchpunt positief heeft gereageerd. Envida heeft aangegeven vanwege interne organisatorische ontwikkelingen niet aan te willen sluiten. Ook de samenwerking met de huisartsenpraktijk en de fysiotherapeut is in de afgelopen twee jaar tot stand gekomen, deze partijen weten het WijkLeerbedrijf goed te vinden en te koppelen aan hun hulpvragers. Met name door de

inzet van leerlingen is er extra aandacht besteed aan het stimuleren van mobiliteit en is een bijdrage geleverd aan het terugdringen van eenzaamheid in Daalhof.

De positieve ontwikkeling in de samenwerking komt het beste tot uitdrukking op de momenten waarop iedereen in de praktijk kan zien dat de deelnemers gegroeid zijn en ook hoe hun relatie is ten opzichte van de bewoners van Daalhof. Dat zijn de momenten dat bewoners prettige ervaringen delen, bijvoorbeeld wanneer andere geïnteresseerden het WijkLeerbedrijf bezoeken. Verder is het bezoek aan wethouder André Willems aan het einde van het eerste schooljaar een mooi voorbeeld van de samenwerking tussen alle partijen. Tijdens dit bezoek hebben deelnemers, cliënten van Radar en Levanto en buurtbewoners allen gezamenlijk aan collages gewerkt, die nu de gangen van Daalhof sieren. Dit was een perfect voorbeeld van hoe alles samen kan lopen en verbondenheid kan worden gecreëerd in een wijk. Het tweede schooljaar is gezamenlijk opgetrokken in de acties voor serious request, hebben de gezamenlijke partners van Mosae, Radar en Levanto mét cliënten en bewoners activiteiten voor kerst en pasen georganiseerd en was er een spetterend zomerfeest met BBQ, waar de leerlingen hun diploma's hebben ontvangen. Het is de ambitie om dit soort voorbeelden te continueren en te blijven investeren in samenwerking met andere initiatieven en partners in de wijk. Hierdoor kan het project toegroeien naar de fase van verduurzaming en ontstaat er een solide structuur voor een volgende groep deelnemers.

8. SLOTCONCLUSIES

Successen

Binnen een half jaar na de start van het WijkLeerbedrijf is het aantal beschikbare dagdelen informele hulp volledig benut. Dat betekent dat per week 64 dagdelen informele hulp wordt gegeven aan wijkbewoners. De verschillende professionele zorgorganisaties en samenwerkende initiatieven in de wijk Daalhof weten het WijkLeerbedrijf voor hun thuiswonende cliënten te vinden, hierdoor maakt het WijkLeerbedrijf onlosmakelijk deel uit van het (professionele) netwerk binnen de wijk. Het WijkLeerbedrijf Daalhof heeft een bijdrage geleverd aan een groot aantal activiteiten in de wijk, met als gevolg meer beweging voor wijkbewoners en minder eenzaamheid in Daalhof.

Praktijkgerichte deelnemers voelen zich prima op hun plek in het WijkLeerbedrijf.

Klanten van het WijkLeerbedrijf bieden steeds meer een wederdienst voor de informele hulp die zij ontvangen, verschillende deelnemers krijgen ondersteuning van klanten bij hun huiswerk en het oefenen van allerlei vaardigheden zoals zwachtelen en steunkousen aantrekken.

Zorgpact

Het Zorgpact stimuleert samenwerking tussen zorg- en onderwijsinstellingen en gemeenten, zodat zij kunnen inspelen op de veranderingen binnen zorg en welzijn. Veranderingen, die andere, nieuwe vaardigheden vragen van de mensen die in de zorg werken en dus ook om goed zorgonderwijs. WijkLeerbedrijf Daalhof is binnen het Zorgpact benoemd als één van de eerste koplopers, voorbeelden van hechtere samenwerking in de zorg en welzijn, die zich richten op de goed toegeruste zorgprofessional nu en in de toekomst.

Uitdagingen

Het aantal deelnemers zonder startkwalificatie, vanuit de gemeente, stagneert. Ondanks gesprekken en voorlichting aan de jongerenconsulenten van het Werkplein en de mogelijkheid om tot een half jaar na de start van het project alsnog in te stromen. Het is daarom belangrijk om tijdig de samenwerking met het jongerenloket te zoeken en gezamenlijke afspraken over samenwerking te maken. De inzet van zorgtechnologie blijft aandacht verdienen in een vervolgtraject. De koppeling

naar Zorgtechniek Limburg zal behouden blijven en het thema dient structureel in het 2-jarige programma te worden ingebouwd. Het huidige registratiesysteem van aanwezigheid van leerlingen en geboden informele ondersteuning aan klanten verdient de aandacht. Er kan verder ook meer worden ingezet op het organiseren van en ondersteunen bij weekendactiviteiten. Bovendien willen we meer inzicht krijgen in de kwalitatieve resultaten van de ondersteuning die het WijkLeerbedrijf biedt. Hier zal de komende projectperiode meer aandacht aan worden besteed door bij de intake extra vragen te stellen en na verloop van tijd via evaluaties kwalitatieve resultaten te kunnen meten op het gebied van o.a. eenzaamheid en wederkerigheid.

Ambities voor de doorontwikkeling van het concept in de periode 2016-2018

1. Als we met een nieuwe groep aan de slag gaan zal meer de verbinding tussen cliënten van Radar en Levanto met deelnemers moeten worden gemaakt. Afgelopen jaar hebben ze al gezamenlijk activiteiten ondernomen zoals flyers rondbrengen of ruimtes versieren en hebben ze samen seizoensactiviteiten georganiseerd. In de zomervakantie hebben cliënten van Radar tijdelijk een aantal hulpvragen van de deelnemers overgenomen. De ambitie is om de komende projectperiode individuele koppelingen te maken mét of bij cliënten van Radar of Levanto in de wijk. Ook wil het WijkLeerbedrijf zich gaan richten op het organiseren van activiteiten in het weekend.
2. Hulpvragers komen nu grotendeels uit de zorgappartementen die gekoppeld zijn aan Daalhof. We willen ons werkgebied binnen Daalhof uitbreiden en ook de bewoners bereiken die elders in Daalhof of aanpalende woonwijken wonen en een hulpvraag hebben. Hiertoe zullen we een intensievere samenwerking met het buurtplatform en de huiskamer aangaan en samenwerking zoeken met andere partners die in de wijk actief zijn zoals Trajekt, die ons kunnen introduceren bij wijkbewoners met een hulpvraag. Ook zullen we de verbinding zoeken met het sociale wijkteam in Daalhof, dat bedoeld is om de professionele ondersteuning op het gebied van welzijn, zorg/gezondheid, inkomen en veiligheid efficiënter en effectiever in te zetten. De komende twee jaar verkennen we ook de mogelijkheid om een rol te vervullen bij de invulling van de dagopvang in Daalhof, die als algemene voorziening voor iedereen laagdrempelig toegankelijk moet zijn.
3. Om het concept interessant te laten zijn voor onze zorgpartners is binnen de stuurgroep de ambitie uitgesproken om het WijkLeerbedrijf door te ontwikkelen naar een WijkLeerbedrijf met uitbreiding naar hogere niveau's leerlingen, te weten Verzorgende IG (niveau 3), Verpleegkundige (niveau 4) of Medewerker Maatschappelijke Zorg niveau 3 en 4. Deze uitbreiding heeft een aantal voordelen, te weten:
 - Jonge reguliere BOL-leerlingen binden aan de branche zorg en welzijn met de mogelijkheid om de opleiding in BBL-vorm als werknemer van bijvoorbeeld Mosae Zorggroep af te ronden
 - Ontlasten van de professionele werknemers in de wijk door de inzet van extra handen
 - Ondersteuning bieden bij (extramuraal) medewerkers met lichamelijke klachten die niet 100 % inzetbaar zijn maar wel op een coachende manier begeleiding kunnen bieden en zelf ontlast worden
 - Mogelijkheid voor huidige gediplomeerden niveau 2 die doorstromen naar BOL opleiding op niveau 3 om stage in de wijk voort te zetten
 - Inzetten van het keuzedeel wijkgericht werken in de opleiding
 - Mogelijkheid om werklozen/werkzoekende helpenden in een BBL-traject via zij-instroom verkort op te leiden in het wijkleerbedrijf
 - Efficiënte inzet van praktijkbegeleiding van leerlingen vanuit het wijkleerbedrijf
 - Geconcentreerd en georganiseerd leren in de wijk

4. Het is van belang om de komende jaren te zoeken naar een verdienmodel om de huidige vorm van werken en leren structureel te financieren, zodat we voorkomen dat we aan het einde van de volgende opleidingsperiode wederom te kampen hebben met een financieringsvraagstuk.
5. Als laatste is het belangrijk om bij de doorontwikkeling meer verbinding te zoeken naar de arbeidsmarkt en partners die voor onze gediplomeerde leerlingen een rol van betekenis kunnen hebben in het vervolgen van hun (school)loopbaan. Een voorbeeld is Zorgcoöperatie Wijzelf Maastricht en Heuvelland.

Transformatie Sociaal Domein

Door de veranderingen als gevolg van de transitie in de langdurige zorg is het nog onduidelijk wat er op de arbeidsmarkt voor lagere niveaus in zorg en welzijn gaat gebeuren. Wat we nu zien is dat de structurele werkgelegenheid voor helpende zorg en welzijn niveau 2 daalt, waardoor het voor zorgorganisaties minder interessant kan zijn een bijdrage in de begeleiding te willen of kunnen leveren. Deze gediplomeerden kunnen daarentegen in andere vormen van flexibele arbeid wél aan de slag, getuige het feit dat onze afgestudeerde deelnemers die de arbeidsmarkt op wilden direct een baan hebben gevonden. Het is zaak deze ontwikkelingen nauw te blijven volgen en aansluiting te vinden bij andere, nieuwe vormen van dienstverlening in de wijk.

Kansen WijkLeerbedrijf

Vanuit de verschillende WijkLeerbedrijven in het land zijn verschillende kansen te zien:

- een nog nauwere verbinding tussen de formele en de informele zorg met de verwachting om de vraag naar formele zorg uit te stellen. Het WijkLeerbedrijf fungeert als voorliggende voorziening en heeft een preventieve werking.
- actieve bijdrage aan eenzaamheidsbestrijding.
- bijdrage leveren aan het gebruik van techniek in de (informele) zorg.
- doorontwikkeling van het concept in door het te verbreden naar andere sectoren in het kader van participatie.
- doorontwikkeling van het concept door uitbreiding naar niveau 3 en 4 in het kader van doorlopende leerlijnen in de wijk.

De pilot WijkLeerbedrijf Maastricht is in alle opzichten succesvol en heeft alle ingrediënten in zich om succesvol voortgezet te kunnen worden. In de periode 2016-2018 zal voor financiële ondersteuning vooral verbinding gezocht moeten worden naar strategische regionale samenwerkingsverbanden in het sociale domein, zoals bijvoorbeeld het project Blauwe Zorg in Maastricht. Deze verbinding is noodzakelijk om de methodiek van WijkLeerbedrijf te verduurzamen en mét alle partners de ontwikkelde succesformule voort te zetten.

Tot slot

Eind 2016 worden de effecten van de WMO zichtbaar in de wijk. Het maatschappelijke nut van het WijkLeerbedrijf wordt maatschappelijke noodzaak.

Het WijkLeerbedrijf draagt bij aan de sociale cohesie van de wijk, het brengt jong en oud in de wijk bij elkaar en laat ze over en weer iets voor elkaar betekenen. De jonge deelnemer helpt de oudere wijkbewoner met informele hulp zoals samen boodschappen doen en naar buiten gaan, de oudere wijkbewoner helpt de jonge deelnemer bijvoorbeeld bij het maken van huiswerk of het oefenen van vaardigheden. Hierbij ontstaat een dubbele wederkerigheid. Belangrijk effect hiervan is dat het gevoel van eenzaamheid bij oudere wijkbewoners kan verminderen doordat deze wijkbewoner weer een rol van betekenis voor een ander krijgt.

calibrisadvies
werkt beter in de praktijk

 Gemeente Maastricht

leeuwenborgh
vakmensen in opleiding

LevanTō
groep

 mosae
zorggroep

radar
Zó wil ik leven.

Zorgtechniek
Limburg
Kenniscentrum
voor technologie
in de zorg